

sygn. akt II AKa 312/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2022 roku

Sąd Apelacyjny w Warszawie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA Marzanna A. Piekarska-Drązek

Sędziowie: SA Ewa Gregajtys

SO Paweł Dobosz (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Marta Kamińska

przy udziale prokuratora Anny Adamiak

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2022 r.

w sprawie z wniosku W. M. przeciwko Skarbowi Państwa o zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i odszkodowania za szkodę wynikłe z wykonania wobec J. M. (1) z domu K., ur. (...), wyroku w sprawie Wojskowego Sądu Rejonowego w Warszawie z 22 czerwca 1946 roku, sygn. akt R 173/46

apelacji wniesionych przez pełnomocnika wnioskodawcy, prokuratora oraz pełnomocnika Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 26 maja 2021 r., sygn. akt VIII Ko 104/20

- zmienia zaskarżony wyrok w pkt 3. w ten sposób, że zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. M. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji;
- utrzymuje w mocy wyrok w pozostałej części;
- zasądza od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. M. kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym;
- wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II AKa 312/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	3	

1. **CZĘŚĆ WSTĘPNA**

1.1. **Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji**

1.2. **Podmiot wnoszący apelację**

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. **Granice zaskarżenia**

1.1.1. ***Kierunek i zakres zaskarżenia***

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.1.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. **Wnioski**

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

1.5. Ustalenie faktów

1.1.3. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.1.1.				
1.1.4. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty
2.1.2.1.				

1.6. Ocena dowodów

1.1.5. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwiąże o powodach uznania dowodu

<p>1.1.6. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
<p>Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2</p>	<p>Dowód</p>	<p>Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu</p>

<p>3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
<p>Lp.</p>	<p>Zarzut</p>	
<p>3.1.</p>	<p>Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy Zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego Z pkt II. a) 1. apelacji</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Pełnomocnik kwestionuje wysokość zasądzzonego zadośćuczynienia przez sąd pierwszej instancji uznając, że kwotą odpowiadając krzywdzie matki wnioskodawcy będzie kwota 2 000 000 zł, o jaką wnosił we wniosku o zadośćuczynienie. Odwołujący nie negował ustaleń sądu okręgowego dotyczących zakresu krzywdy J. M. (2) a doznanej wskutek jej pozbawienia wolności. Wywodził jednak, że krzywda ta jest szersza, bo wykracza poza okres pozbawienia wolności, a związana z brakiem możliwości</p>		

podjęcia pracy, ukończenia studiów i problemami zdrowotnymi. Zarzut naruszenia prawa materialnego może zostać zasadnie podniesiony wyłącznie wówczas gdy nie są negowane ustalenia faktyczne sądu. W tym zakresie jednak dla jego poparcia pełnomocnik odwołuje się do okoliczności, które przez sąd okręgowy nie zostały ustalone, a nawet wprost stwierdzone zostało w uzasadnieniu wyroku, że okoliczności takie nie zostały wykazane przez wnioskodawcę (brak podjęcia pracy i brak możliwości ukończenia studiów jako skutek pozbawieni wolności). Jeżeli zatem okoliczności, jakie miałyby być podstawą zwiększenia wartości zadośćuczynienia nie zostały przez sąd pierwszej instancji ustalone to zarzut naruszenia prawa materialnego, w zakresie nieadekwatności tego zadośćuczynienia do doznanej krzywdy, uznać należy za niezasadny, bo wywodzony w oparciu o fakty, które nie zostały w toku postępowania dowodowego udowodnione.

3.2.

Zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego

Z pkt II. a) 2. apelacji

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

W zakresie podniesionego zarzutu odwołujący faktycznie neguje ustalenia sądu dotyczące braku powstania szkody po stronie matki wnioskodawcy. Odwołując się do uprzednio wyrażonej oceny charakteru postawionego przez odwołującego zarzutu

naruszenia prawa materialnego stwierdzić należy, że argumentacja pełnomocnika mogłaby zostać uznana za zasadną wyłącznie wówczas gdyby jednocześnie ustalenia sądu były w zakresie tego zarzutu prawidłowe. Odwołujący neguje jednak te ustalenia sądu pierwszej instancji o braku szkody wynikającej z pozbawienia wolności J. M. (2), co jednak oznacza, że przedmiotem tego zarzutu nie tyle stała się błędna wykładnia prawa materialnego dokonana przez sąd, a uchybienia w zakresie ustaleń faktycznych. Zarzut pełnomocnika obraży prawa materialnego należało zatem uznać za chybiony, bo nie tyle z błędą wykładnią sądu okręgowego odwołujący się nie zgadzał co z poczynionymi przez ten sąd w omawianym zakresie ustaleniami. W takim razie jednak nie mógł zostać uwzględniony zarzut naruszenia prawa materialnego, jeżeli przyczyn nieprawidłowego rozstrzygnięcia sądu okręgowego pełnomocnika wnioskodawcy upatrywał w błędnych ustaleniach faktycznych.

3.3.

Zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego

Z pkt II. a) 3. apelacji

zasadny

częściowo zasadny

niezasadny

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Zarzut należało uznać za zasadny, bo w przypadku ustanowienia przez wnioskodawcę pełnomocnika w toku postępowania o zadośćuczynienie i odszkodowanie przysługuje mu prawo do zwrotu kosztów jego ustanowienia, co jasno wynika z treści art. 554§4

k.p.k. W sytuacji natomiast nieprzedstawienia w tym zakresie żadnej umowy koszty te przysługują wnioskodawcy na podstawie przepisów Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie i zasadnie w tym zakresie pełnomocnika odwołuje się do treści §16 ww. rozporządzenia wedle, którego wniosek o zasądzenie kosztów zastępstwa prawnego i kosztów adwokackich może zawierać oświadczenie o wysokości kosztów obciążających stronę z tytułu wynagrodzenia adwokata, a w braku takiego oświadczenia, opłatę ustala się w wysokości odpowiadającej stawce minimalnej, chyba że okoliczności określone w § 15 ust. 3 przemawiają za innym jej ustaleniem. Wniosek taki został złożony, więc należało przyznać zwrot takich kosztów odpowiadający wysokości stawki minimalnej.

3.4.

Zarzut naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy

Z pkt II. b) 1 i 2. apelacji

zasadny
częściowo zasadny
niezasadny

Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny

Zarzuty te należy ocenić łącznie, ponieważ pierwszy z nich oparty jest na ocenie, że wyrok został wydany na podstawie niepełnego materiału dowodowego, a drugi opiera się na zanegowaniu prawidłowości orzeczenia sądu o oddaleniu wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego ds. płac i księgowości. Przyjąć zatem należy z zestawienia

tych zarzutów, że wydanie wyroku w oparciu o niepełny materiał dowodowy, wedle pełnomocnika, wynikało z tego, że taka opinia nie została w toku procesu wykonana. Zasadność pierwszego zarzutu zależy zatem od zasadności drugiego z nich. W takim jednak przypadku istotne jest jakie argumenty podniósł pełnomocnika wnioskodawcy dla podważenia prawidłowości rozstrzygnięcia sądu okręgowego, jakie zapadło na rozprawie 20.05.2021 r. W tym zakresie jednak trudno się doszukiwać w treści apelacji jakichkolwiek argumentów na to, że postanowienie sądu było nieprawidłowe. Po prostu odwołujący się z nim nie zgadza i dlatego podnosi powyższe zarzuty. W oparciu jednak o samo niezadowolenie z takiego rozstrzygnięcia dowodowego sądu pierwszej instancji nie można budować przekonywującej argumentacji mającej na celu wykazanie zasadności podniesionych zarzutów, a w związku z tym powyższe zarzuty należało uznać za chybione. W związku bowiem z tym, że odwołujący nie wykazał, by przy wydaniu postanowienia z 20.05.2021 r. doszło do naruszenia przepisów postępowania to nie zostało również skutecznie wykazane, że sąd okręgowy wydał wyrok na podstawie niepełnego materiału dowodowego.

3-5.	Zarzut naruszenia przepisów postępowania mających istotny wpływ na wynik sprawy Z pkt II. b) 3, 4 i 5. apelacji	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
------	--	--

<p>Zwiąże o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>	
<p>Konstrukcja zarzutów podniesionych przez pełnomocnika wnioskodawcy polegała na tym, że te, które dla sprawy mają kluczowy charakter podniesione zostały jako ostatnie, a w pierwszej kolejności podniesione zostały takie, które miały wtórny wobec nich charakter. Uwzględnienie bowiem tych ostatnich mogło doprowadzić do zmiany orzeczenia bez rozpoznawania tych pierwszych. Sprowadzają się one natomiast do zarzutu nieprawidłowej oceny dowodu z zeznań wnioskodawcy. Wedle odwołującego zeznaniami tymi wnioskodawca udowodnił, że jego matka poniosła szkodę wskutek jej pozbawienia wolności oraz krzywdę w szerszym zakresie nie ustalił to sąd okręgowy. Nie ma jednak racji pełnomocnik gdy stwierdza, że sąd uznał zeznania wnioskodawcy w całości za niebudzące wątpliwości. Taka ocena oczywiście nie przystaje do rozważań sądu zaprezentowanych w uzasadnieniu wyroku, ponieważ w sekcji 7 uzasadniania wyroku wyraźnie stwierdzono, że wnioskodawca nie wykazał w żaden sposób, aby wykonanie wyroku spowodowało powstanie jakiegokolwiek szkody po stronie J. M. (2). Odwołujący nie odnosi się jednak w żaden sposób do uzasadniania takiego twierdzenia przedstawionej przez sąd pierwszej instancji, co czyni apelację w tym zakresie wyłącznie polemiczną. Dla wykazania bowiem, że sąd pierwszej instancji dopuścił się obrazy art. 7 k.p.k. należy wykazać, że ocenę dowodu</p>	

przeprowadził on sprzecznie ze wskazaniami doświadczenia życiowego, wiedzy i zasadami prawidłowego rozumowania. Trudno jednak w treści apelacji doszukiwać się takich wywodów pełnomocnika. Wykraczając zatem niejako poza argumentację odwoływającego zawartą w apelacji i próbując gdzieś w treści zeznań wnioskodawcy doszukać się argumentów za tezami podniesionych zarzutów stwierdzić należy, że sam W. M. nie dysponował żadnymi informacjami, które pozwoliłyby na wykazanie, że wskutek pozbawienia wolności jego matka poza krzywdą poniosła również określoną szkodę. Jak bowiem wynikało, z zeznań wnioskodawcy nie wiedział on czy w chwili zatrzymania jego matka gdzieś pracowała (k. 47v). Jeżeli zatem deponycje świadka nie mogą stanowić dowodu na to, że jego matka była przed pozbawieniem wolności gdziekolwiek zatrudniona, bo na ten temat żadnej wiedzy nie ma, a odwołujący nie przedstawia na takie fakty żadnych innych dowodów, to uznać należy, że J. M. (2) nie poniosła żadnej szkody wskutek pozbawienia wolności, bo nie utraciła w ten sposób żadnych dochodów.

Odwołujący wywodzi jednak, że szkoda wynikająca z braku zatrudniania dotyczyła okresu późniejszego, bo po opuszczeniu zakładu karnego nie mogła ona w konsekwencji skazania podjąć nigdzie zatrudniania. Wnioskodawca nie dysponuje jednak żadną konkretną wiedzą, która takie twierdzenia mogłaby wesprzeć. Podobnie zresztą nie posiada on żadnych informacji na temat uczelni wyższej, gdzie jego matka zaczęła studiować, a

następnie, z której został usunięta (k. 47v). Przy takiej treści zeznań W. M. jako całkowicie prawidłowe i zgodne z wymogami art. 7 k.p.k. jawią się wywody sądu okręgowego zawarte w sekcji 7 uzasadniania wyroku kwestionujące wykazanie przez wnioskodawcę szkody poniesionej przez jego matkę. Nie można bowiem uznać, że każda informacja podana przez świadka w toku procesu powinna być uznana za wiarygodną tylko dlatego, że nie został przeprowadzony dowódów przeciwny. Każdy dowód należy oceniać z perspektywy wskazań doświadczenia życiowego, wiedzy i zasad prawidłowego rozumowania i jego wiarygodność z takiej perspektywy może zostać zanegowana, nawet wówczas gdy nie został przeprowadzony dowód przeciwny. Depozycje świadka dotyczące podjęcia nauki na uczelni wyższej oraz zatrudnienia w gastronomii (...) jego matki są w tym zakresie jedynie informacją, która dla przyjęcia jej za podstawę ustaleń sądu wymaga uwiarygodnienia w dokumentach, albo innych dowodach osobowych, z których, by wynikało przynajmniej, że rzeczywiście matka wnioskodawcy uczęszczała na wyższą uczelnię i z nieznanych przyczyn takie studia zakończyła, czy też została zatrudniona i z przyczyn podawanych przez wnioskodawcę z niej zwolniona, albo z innych, które uprawdopodobniałyby takie powody zwolnienia jak przez niego podawane. W innym przypadku rzeczywiście podzielić należy ocenę sądu pierwszej instancji fakty takie nie można uznać za udowodnione.

Oczywiście odległy czas od tych zdarzeń stanowi ewidentne utrudnienie wykazaniu takich okoliczności, ale przecież ustawa z

dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego obowiązuje od wielu lat, a przez wiele lat w trakcie jej obowiązywania żyła matka wnioskodawcy. Opierając się zaś na jego zeznaniach stwierdzić należy, że przez szereg lat w czasie jej obowiązywania była ona osobą zdrową i zapewne gdyby dochodziła w takim czasie roszczeń, których teraz dochodzi jej syn mogłaby z lepszym skutkiem opisać istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności. Co najważniejsze przyznane jej z takich przyczyn roszczenia trafiłyby do osoby, która rzeczywiście doznała wielkiej krzywdy wskutek stosowanych wobec niej tortur w trakcie pozbawienia wolności, a otrzymane na takiej drodze kwoty mogłyby zostać wykorzystane chociażby dla poratowania jej zdrowia w ostatnich latach jej życia. Z takich uprawnień J. M. (2) nie skorzystała i oczywiście jej syn dochodząc zamiast niej tych roszczeń jest w oczywisty sposób ograniczony w ich dochodzeniu, co nie oznacza jednak, że całkowicie zwolniony od obowiązku wykazania okoliczności, które stanowią podstawę jego żądań. Twierdzenia wnioskodawcy oceniać należy z perspektywy wskazań doświadczenia życiowego, a przy ich uwzględnieniu stwierdzić należy, że nie jest możliwe, by uprzednie skazanie jego matki oddziaływało na cały późniejszy okres jej życia w zakresie podjęcia pracy. Z pewnością bowiem były takie obszary gospodarki, które do zatrudniania wymagały wykazania się niekaralnością, ale były również i takie, gdzie nie było to konieczne, pomijając już fakt, że nawet w okresie PRL

istniała instytucja zatarcia skazania, a więc ta uprzednia karalność jeżeli ograniczała zatrudnienie to po pierwsze czasowo, a po drugie tylko do określonych gałęzi gospodarki. Nie zostało w toku procesu wykazane, a w tym zakresie nie została przedstawiona żadna dokumentacja lekarska, która mogłaby stanowić podstawę do uznania, że stan zdrowia matki wnioskodawcy spowodowany jej pozbawieniem wolności miał wpływ na jej zdolności zatrudniania. Te wszystkie okoliczności świadczą o tym wbrew twierdzeniom apelacji, że co do zasady nie zostało wykazane, że J. M. (2) poniosła szkodę wskutek jej pozbawienia wolności i w tym zakresie zeznania wnioskodawcy nie mogą stanowić podstawy dla takich ustaleń. W konsekwencji również nie były zasadne te tezy apelacji, które dopatrywały się dodatkowej krzywdy matki wnioskodawcy wynikającej z jej stanu zdrowia po opuszczeniu zakładu karnego, braku możliwości nauki na studiach wyższych oraz braku możliwości zatrudniania. Ocena tych zeznań dokonana przez sąd okręgowy była prawidłowa i zgodna z wymogami art. 7 k.p.k. W takiej sytuacji niezasadny był również zarzut naruszenia art. 322 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k., ponieważ jego zastosowanie jest uzależnione właśnie od wykazania, że szkoda powstała, a wówczas jeżeli sąd uzna, że ściśle udowodnienie wysokości żądania jest niemożliwe, nader utrudnione lub oczywiście niecelowe, może w wyroku zasądzić odpowiednią sumę według swej oceny opartej na rozważeniu wszystkich okoliczności sprawy. w związku z tym, że nie było dowodów, że do taka szkoda powstała nie

było podstaw do zastosowania ww. przepisu.		
Wniosek		
Wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy wszystkich kwot dochodzonych we wniosku.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Wniosek pełnomocnika był zasadny jedynie w tej części w jakiej został uwzględniony zarzut z pkt II. b) 1 i 2. apelacji dotyczący kosztów ustanowienia pełnomocnika. W pozostałym zakresie zarzuty okazały się niezasadne, więc i wnioski na ich podstawie wywiedzione nie zasługiwały na uwzględnienie.		
3.6.	Apelacja prokuratora Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych oraz obraza przepisów postępowania mająca wpływ na treść orzeczenia, a mianowicie art. 7 k.p.k.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
Zarzuty postawione przez prokuratora mają o tyle niespójny charakter, że w pierwszej kolejności odwołujący stawia zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, a dalszej dowolnej oceny dowodów, która to do takich błędnych ustaleń miała doprowadzić. W treści apelacji prokurator nie		

rozdziela uzasadniania jednego zarzutu od drugiego i prowadzi jeden wywód, który ma przekonywać do uwzględniania stawianych zarzutów. Jak można wywnioskować z treści tego uzasadniania kwestionuje on, by zeznania wnioskodawcy mogły stanowić wiarygodny dowód dla ustaleń dotyczących zakresu krzywdy poniesionej przez jego matkę w szczególności dotyczących stosowanych wobec niej tortur. Konfrontuje w tym zakresie treść relacji świadka z danymi zawartymi w aktach historycznych. Jest to jednak o tyle zwodnicze działanie, że przecież w aktach tych nie znajdzie się informacji o tym, że J. M. (2) mogła być torturowana. Fakt, że matka wnioskodawcy w trakcie pozbawienia wolności pracowała w pracowni krawieckiej nie oznacza przecież, że nie była torturowana, bo takie czynności dokonywane były na początku śledztwa po to, by wymusić wyjaśnienia na osobie przesłuchiwanej. Po wyrwaniu paznokci, paznokcie odrastają, więc podawany przez prokuratora fakt nie podważa składanych w tym zakresie przez wnioskodawcę zeznań. Nie wiadomo też w jakim celu prokurator odwołuje się do informacji z akt historycznych dotyczących zepsutego uzębienia, co ma niejako stać w opozycji do relacji świadka. Właśnie odwołując się do wskazań doświadczenia życiowego stwierdzić należy, że takie informacje świadczą o tym, że młoda wówczas kobieta nie miała zapewnionych odpowiednich warunków, by zadbać o higienę uzębienia, bo przecież zęby nie były zepsute dlatego, że jadła w trakcie pozbawienia wolności zbyt dużo słodczy. W tym kontekście brak sześciu zębów nie świadczy o tym, że wypadły one wskutek braku takiej higieny, ale potwierdza to co mówił

wnioskodawca na temat tortur stosowanych wobec jej matki, a co właśnie mogło spowodować takie braki w uzębieniu. J. M. (2) była osobą młodą gdy została pozbawiona wolności (ukończone 25 lat) i jak wynika ze wskazań doświadczenia życiowego nawet brak odpowiedniej higieny nie powoduje w takim wieku wypadania zębów.

Prokurator obrał zatem chybiony sposób kwestionowania wiarygodności zeznań świadka, bo akta historyczne mogą być dowodem na to, że określone postępowanie karne wobec osoby represjonowanej było prowadzone, ale nie będzie skuteczne powołanie się na ich treść dla zanegowania tego, co wnioskodawca zeznawał na temat okoliczności pozbawienia wolności jego matki, bo z oczywistych względów nie były ujawniane w oficjalnych dokumentach techniki śledcze stosowane przez organy bezpieczeństwa ówczesnego państwa totalitarnego. W tym zakresie nawet jeśli brak dowodów na to, że J. M. (2) była przesłuchiwana przez pułkownika R., czego zresztą sąd okręgowy nie ustalał, to wedle wskazań doświadczenia życiowego i wiedzy historycznej w przypadku zarzutów, jakie stawiane były represjonowanej, zeznania wnioskodawcy uznać należało za wiarygodne gdy powoływał się na te szczególne okoliczności pozbawienia wolności jego matki.

Prokurator nie przedstawił zatem argumentów, które mogłyby skutecznie podważyć ocenę dowodów dokonanych przez sąd okręgowy, w oparciu, o którą uznano, że zeznania W. M. są wiarygodne w zakresie dotyczącym zakresu krzywdy poniesionej przez

<p>jego matkę w okresie jej pozbawienia wolności. W konsekwencji sąd odwoławczy za chybiony uznał także zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, bo prokurator nie wykazał, by w zebranych w sprawie materiale dowodowym znalazły się treści przeciwne dokonany przez sąd pierwszej instancji ustaleniom.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Wniosek o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez obniżenie zasądzonej kwoty zadośćuczynienia do kwoty 120 000 zł.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>W związku z tym, że zarzuty apelacji prokuratora nie zostały uwzględnione to i wniosek apelacji uznać należało za niezasadny.</p>		
<p>3.7.</p>	<p>Apelacja pełnomocnika Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie</p> <p>Zarzut naruszenia przepisów prawa materialnego</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>
<p>Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny</p>		
<p>Odwołujący kwestionuje wysokość przyznanego wnioskodawcy zadośćuczynienia za krzywdę poniesioną przez jego matkę jako nieodpowiednią w świetle art. 445§1 w zw. z art. 445§2 k.c. W tym zakresie powołuje się na treść rozstrzygnięć innych sądów i ocenia, że przyznane</p>		

zadośćuczynienie stanowi nie tyle rekompensatę za poniesioną krzywdę co bezpodstawne wzbogacenie wnioskodawcy. Nie kwestionując jednocześnie ustaleń sądu pierwszej instancji pełnomocnik odrywa swoje rozważania od okoliczności sprawy i nie przedstawia żadnych konkretnych argumentów, które dotyczyłyby samej sprawy. Za pełnomocnikiem stwierdzić należy, że ustalenie jaka kwota zadośćuczynienia będzie odpowiednia do doznanej krzywdy należy do sfery swobodnego uznania sędziowskiego. Obowiązkiem odwołującego jest zaś wykazać, że ocena taka została dokonana przez sąd okręgowy nie swobodnie, a dowolnie, a w tym zakresie nie jest wystarczające powołanie się na treść judykatów innych sądów, bo przecież nie dotyczą one rozpoznawanej sprawy i jedynie mogą wytyczać kierunek rozważań odwołującego, a nie je zastępować. Jednym konkretnym argumentem jest postulat pełnomocnika, by zadośćuczynienie zmniejszyć do kwoty 120 000 zł. W tym zakresie stwierdzić należy, że ustalenia sądu pierwszej instancji, niekwestionowane przez pełnomocnika, uzasadniały przyznanie kwoty zadośćuczynienia w kwocie 250 000 zł, a ocena dokonana w tym zakresie nie mogła zostać uznana za dowolną. Okoliczności krzywdy matki wnioskodawcy dalece wykraczały poza typowe nawet dla osób pozbawionych wolności w podobnym czasie. W szczególności zwrócić należy uwagę na stosowane wobec młodej kobiety tortury, które z pewnością wywołały cierpienia tym dotkliwsze, że przecież związane także z

<p>poczuciem niesprawiedliwości, a stanowiące represje za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. Pełnomocnik nie dostrzega, że rozmiary krzywdy osoby represjonowanej zwiększa poczucie niesprawiedliwości wynikające z tego, że za działania dla dobra społeczeństwa, aparat państwowy pozbawiał taką osobę wolności, a w przypadku matki wnioskodawcy także dopuszczał się karygodnych czynów wymierzonych w jej zdrowie. Nie można w tym kontekście uznać, że przyznana kwota zadośćuczynienia wynikała z dowolnej oceny okoliczności związanych z pozbawieniem wolności J. M. (2). Pełnomocnik nie przedstawił skutecznych argumentów dla zmiany orzeczenia sądu pierwszej instancji i stąd podniesiony zarzut nie został uwzględniony.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>Wniosek o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez obniżenie zasądzonej kwoty zadośćuczynienia do kwoty 120 000 zł.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>W związku z tym, że zarzut apelacji nie został uwzględniony to i wniosek apelacji uznać należało za niezasadny.</p>		

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
--	--

4.1.	
Zwiąże o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
1.7. <u>Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
5.1.1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Wyrok został utrzymany w mocy w tej części w jakiej nie został zmieniony.	
Zwiąże o powodach utrzymania w mocy	
Wpływ na utrzymanie wyroku w mocy miała fakt, że nie zostały uwzględnione poza jednym zarzuty apelacji.	
1.8. <u>Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
5.2.1.	Przedmiot i zakres zmiany
Sąd odwoławczy zmienił zaskarżony wyrok w pkt 3. w ten sposób, że zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy W. M. kwotę 240 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji.	
Zwiąże o powodach zmiany	
Powody zmiany podane zostały w sekcji 3.3. uzasadnienia wyroku.	

1.9. <u>Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</u>	
--	--

1.1.7. <i>Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia</i>		
5.3.1.1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		
5.3.1.2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		
5.3.1.3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
5.3.1.4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięzle o powodach uchylecia		
1.1.8. <i>Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</i>		
1.10. <i>Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</i>		
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
--------------------------------	-------------------------

3 i 4	Na podstawie art. 554 § 4 k.p.k. i § 11 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie z 22.10.2015 r. zasądzono od Skarbu Państwa na rzecz W. M. kwotę 240 zł z tytułu ustanowienia pełnomocnika w postępowaniu odwoławczym. Wobec braku umowy między pełnomocnikiem a wnioskodawcą nie było podstaw do zasądzania opłaty z uwzględnieniem podatku VAT, bo nie wykazano, że takie koszty również wnioskodawca poniósł. Wydatkami poniesionymi w postępowaniu odwoławczym obciążono Skarb Państwa.
-------	--

7. PODPIS
Ewa Gregajtys Marzanna A. Piekarska-Drażek Paweł Dobosz

1.11. <u>Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	1		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik wnioskodawcy		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	pkt 2 wyroku		
<u>1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana

1.12. <u>Granice zaskarżenia</u>		
Kolejny numer załącznika	2	
Podmiot wnoszący apelację	prokurator	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	pkt 1 wyroku	
1.3.1. <u>Kierunek i zakres zaskarżenia</u>		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	

<u>1.3.2. Podniesione zarzuty</u>		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego,	

	przepadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
1.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana

1.13. <u>Granice zaskarżenia</u>			
Kolejny numer załącznika	3		
Podmiot wnoszący apelację	pełnomocnik Skarbu Państwa		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	pkt 1 wyroku		
1.3.1. <u>Kierunek i zakres zaskarżenia</u>			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2. <u>Podniesione zarzuty</u>			

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	

#	brak zarzutów		
<u>1.4. Wnioski</u>			
#	uchylenie	#	zmiana